

„Az Apaország jólétéért”

Csaba Péter, a MÁV Szimfonikus Zenekar művészeti vezetője és vezető karmestere idén októberben immár másodjára részesült magas rangú külföldi kitüntetésben. A Francia Köztársaság Becsületrendjének lovagi fokozata után a Finn Fehér Rózsa Lovagrend tagjai közé is beválasztották. A Lyonban élő művésszel a díj háttéréről és Finnországról beszélgettünk.

■ *Mit gondol, minek köszönhető az ideai éremeső?*

– Bevallom, meglepett ez a finn elismerés, s az csak a véletlen műve, hogy ugyanabban az évben kaptam, mint a franciák kitüntetését. Talán az öszülő hajam miatt, de félretéve a tréfát, bár nem vagyok egy hivalkodó ember, elmondhatom, hogy egyesek észreveszik, ha valaki igazán a művészetért verekszik, s igazi zenei nevelő munkát végez. Nekem mindig a minőség volt a célom. A magyar zenészekkel is ezt teszem, hiszen számomra ez a küldetés. Finnországba 30-35 évig folyamatosan jártam, a finn zenei életért rengeteget tettem, s ez az időszak egybeesik a finn zeneművészet felemelkedésével. Hálás vagyok, hogy ebben közreműködhettem először hegedűsként, majd karmesterként és zenekar alapítóként is. Sok hegedűs, zongorista, aki annak idején velem kamarázott, ma már világhírű szólista vagy zenész, mint Sakari Oramo, a BBC főkarmestere például. Alkalmam volt emellett olyan zeneszerzőkkel is

együtt dolgozni, mint Erik Bergman, aki Sibelius után a finn zene egyik legnagyobb reprezentánsa, s darabot is írt számomra.

■ *A finn Fehér Rózsa Lovagrend mottója, mely a medálon is szerepel: az Apaország jólétéért. Mi a helyzet az anyaországgal?*

– Én valahol épp egy ilyen helyzetben vagyok. Bár itthon nem annyira veszek észre, igazi magyarnak érzem magam, nagyon sokat teszek a magyar művészekért is: Svédországban rendeztem magyar zenei napokat, elhívtam a Bartók Vonósnégyest Finnországba, ahol lehet, a jó szót, a jó esztétikai véleményt hirdetem és hirdetem. Noha francia állampolgár vagyok, ős erdélyinek tartom magam, s a bartóki parlando, az igazi erdélyi beszéd nagyon közel áll hozzám, aminek egyik legnagyobb ereje éppen az, hogy keveset mond, de az sokat kell, hogy jelentsen. Franciaországban élek, de olyan ez, mint egy híd, aminek a közepe Budapest. Zsurka Péter hegedűtanárom Pestről jött Kolozsvárra, tehát az

én tudásom is innen eredeztethető, s Terényi Ede erdélyi zeneszerzőnek, akivel tizenöt éven át dolgoztam, a mai napig szintén nagyon sokat köszönhetek. Budapestre és Magyarországra mindig úgy néztem, mint központra, itt ismerem meg többek között Kocsis Zoltán, Ránki Dezső vagy Simon Albert barátomat is. Bár az élet ide-oda rángatott, három évtized távlatából talán mondhatom, hogy világpolgár vagyok – hiszen közel nyolcvan országban jártam és játszottam – az erdélyi gyökér, a magyarságom megmaradt.

■ *Jorma Panula karmester gratulált már Önnek?*

– Ő még nem, de nagyon sokan gratuláltak finnek, s nagyon sok kedves gesztust kapok, kaptam tőlük. A korábbi finn elnök, Martti Ahtisaari, aki később béke Nobel-díjat is kapott, nagyon szeretett a koncertjeimre járni, egy szilveszter éjszaka, mikor az elnök beszédet intézett a néphez, felkért, hogy utána dirigáljak 30 perc Sibelius-t a finneknek. De említhetem, mikor Finnország vette át az unió soros elnökségét, a finnek akkor is engem kértek fel a hivatalos koncertre Brüsszelben.

■ *Ön nagyon sokat adott Finnországnak. Mit adott Finnország önnek?*

– Nagyon dinamikus és kreatív vagyok, s néha, ha valamit kigondolok, rögtön meg akarom csinálni. A finnek lassabbak, nyugodtabbak, minél kevesebb a nap, annál többet gondolkodnak. Ezt a hozzáállást megszerettem, ugyanígy a finn természetet, ami Sibelius zenéjének a háromnegyedét jelenti. Finnországban, ahol mindenhol fenyőfák és tavacsok vannak, se hegyek, se szakadékok, a természetnek fantasztikus ereje van. Megtanultam ezt a nagytávú érzetet, ami a finn zenében is nagyon benne van, de megszerettem a finn szauna kultúráját is, ami maga az egyszerűség, a tisztaság, és a csend, s ami olyan energiát ad akár egy 14 óra megállás nélküli zenélés után, hogy szinte újjászületik az ember.

Keszler Patrícia